Od webmastera Městského úřadu Pečky: Tipy pro vás

Velkým problémem elektronické komunikace poslední doby jsou nevyžádané e-maily. Antispamový filtr našeho poštovního serveru zachytil před časem až několik set takových zpráv denně. K získávání e-mailových adres, na které jsou potom nevyžádané zprávy rozesílány, pomáhají spamerům mimo jiné i nejrůznější roboti, extrahující adresy z internetových stránek a stránky města obsahující adresy všech pracovníků městského úřadu a celého vedení jsou pro takového robota „zlatým dolem". Proto jsem nakonec přistoupil k sice nezvyklému a pro někoho možná i nepříjemnému, zato však poměrně účinnému řešení. Elektronické adresy umístěné na stránkách města jsou zakódovány do řady ASCI znaků, nedávajících zdánlivě žádný smysl. Jejich funkce však zůstává zachována a kliknutí na text označující e-mailovou adresu automaticky spouští poštovního klienta stejně, jako by byla adresa zapsána klasickým nekódovaným způsobem. Robot však takto upravenou adresu nedokáže definovat a tedy ani extrahovat z kódu stránky. Díky tomuto řešení klesl počet nevyžádaných e-mailových zpráv na méně než polovinu. Není příliš dobré aby se stránky příliš měnily a tak do budoucna žádnou zásadní změnu nepředpokládám, zejména ne změnu v grafické úpravě. Zcela jistě dojde k technickým změnám, které zajistí maximální možnou přístupnost stránek a možná i ke zjednodušení navigace.

JIŘÍ VALÍČEK

Zprávy z Evropské komise

Evropská komise ve spolupráci s mnoha profesionálními médii a vědeckými organizacemi zprovoznila inovativní webový portál určený pro audiovizuální a vědeckou komunitu za účelem podpory její práce prostřednictvím popularizace vědy a informování o ní **www.athenaweb.org**. Mezi fukce této nové platformy patří elektronická knihovna vědeckých programů, on-line program klíčových událostí, evropská vědecká tisková služba a fórum pro koprodukci a partnerství. Evropský komisař pro vědu a výzkum, Janez Potočnik řekl: „Většina evropských občanů získává informace z televize, včetně informací o vědě a otázkách výzkumu. Musíme zajistit, aby dostupné informace byly co nejkvalitnější. Athenaweb je inovační odpovědí na některé problémy, se kterými se potýkáme při poskytování informací o vědě a technologii."

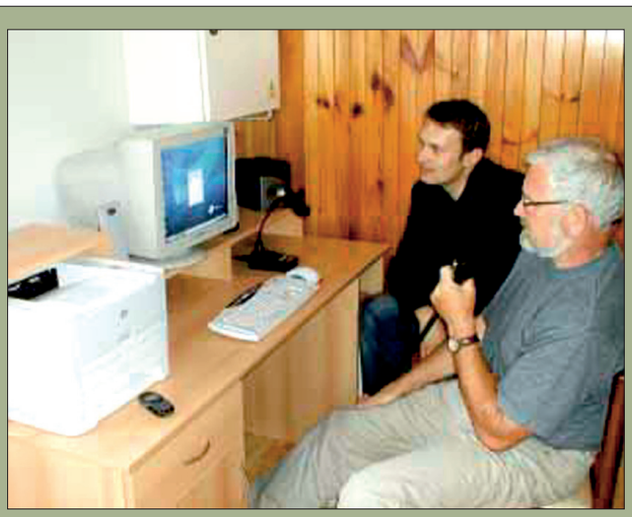

FOTO: JOSEF KRÁM

Na snímku předseda Mikroregionu Brodec a starosta Borovnice Karel Urbanec, který drží v ruce mikrofon od bezdrátového rozhlasu a sekretář Euroregionu Glacensis Jaroslav Štefek.

(jk) Na pomezí orlickoústeckého a rychnovského okresu byl dokončen projekt internetizace Mikroregionu **Brodec** v šesti obcích s deseti vesnicemi, v nichž žije 1200 obyvatel. První část se týkala bezdrátového rozhlasu. Centrální pracoviště, odkud je možné vysílat buď do jednotlivých obcí, nebo do celého mikroregionu, je umístěno na Obecním úřadu Borovnice. Systém bude napojen na integrovaný záchranný systém Královéhradeckého kraje. Druhá část projektu představuje vlastní internetizaci, zprovoznění veřejných pracovišť ve všech vesnicích. Celkové náklady na projekt byly 2 miliony 335 tisíc korun, z toho dotace ze strukturálního fondu činila 1 milion 751 tisíc korun, příspěvek ze státního rozpočtu 233 tisíc a příspěvek z rozpočtu obcí 350 tisíc.

Konkrétní možnosti, jak zkvalitnit, zrychlit a zjednodušit komunikaci občanů s úřady, jste se mohli dozvědět na konferenci IMPA2005 pořádané Plzeňským krajem ve spolupráci se Západočeskou univerzitou v Plzni. Za účasti zástupců řady ministerstev ČR, Plzeňského kraje a měst a obcí západočeského regionu byl představen mimo jiné i projekt VIRTUOS („Virtuálně občan – samospráva") iniciovaný Plzeňským krajem. Stále více občanů nežije v místě trvalého bydliště, nebo potřebný úřad je daleko a náklady na cestu vysoké. S tímto projektem bude mít občan možnost si doma sednout k počítači, vyplnit žádost staženou z internetu, poslat ji úředníkovi, kde dostane hlavičku příslušného úřadu a úředník ji pokud možno též elektronicky vyřídí. Občan může jako druhotný efekt sledovat, v jakém stadiu vyřízení se žádost nachází.

IMPA 2005
Informační management ve veřejné správě
Information Management of Public Administration

ALEŠ KACL

Studená: Internet pro občany

V červnu byla zahájena provozní etapa projektu „Obec Studená – Internet pro občany", na který obec získala podporu z fondů Evropské unie ve výši zhruba 1,5 milionu korun a ze státního rozpočtu ve výši přibližně 200 tisíc Kč. V Základní škole ve Studené, kde se žáci těší ze zvýšené rychlosti připojení, bylo zřízeno školicí pracoviště, které budou moci využívat představitelé obce i občané. Starosta obce Studená Josef Rod uvedl, že v rámci projektu byl vybaven veřejným bodem připojení k internetu obecní úřad, byla posílena kapacita připojení na internet v obecní knihovně a došlo k poskytnutí sad pro široké využití bezdrátového připojení k internetu občanům obce. „O nabízené služby je velký zájem, z původních předpokládaných čtyřiceti připojených domácností se jejich počet zvedl na 119 a další zájemci musí počkat na navýšení celkové kapacity připojení," řekl dále starosta. Díky projektu přitom zaplatí lidé za veřejně přístupný internet zhruba 30 korun za hodinu a za měsíční nájem širokopásmového internetu v domácnosti asi 300 korun.

IVANA KERLESOVÁ

Website story
Nevyžádaná pošta

Už se vám stalo, že se nějaká důležitá e-mailová zpráva přesunula díky nastaveným pravidlům proti spamu nechtěně do odstraněné pošty? Naposledy se mi to přihodilo u e-mailu s potvrzením registrace na konferenci. Paradoxem je, že se jednalo o konferenci Security 2005, na které byla problematika spamu jedním z probíraných témat.

Kdo vytváří viry?

V bloku věnovaném zahraničním odborníkům přednesl zajímavý příspěvek vedoucí antivirového výzkumu finské společnosti F-Secure Mikko Hyppönen. V úvodu zmínil,

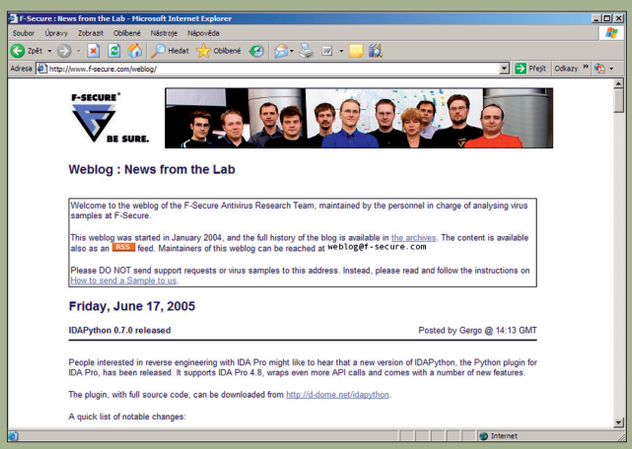

že boj proti těm, kdo vytvářejí viry, se stal postupem času náročnější. Už to totiž nebývají děti, které zmíněnou činnost braly spíše jako zábavu, případně se chtěly ocitnout na prvních stránkách tisku, ale profesionálové, obchodníci, kteří na tom chtějí vydělávat peníze. A protože si tito lidé mohou najmout i vlastní vývojáře, bývají viry složitější. Kromě toho je nebezpečné, že svým jednáním mnohdy dokáží položit i firmy. Na případu jednoho podnikatele v oboru satelitních systémů Hyppönen dokumentoval, jak se dá využít virový útok pro ničení konkurence. Pomocí čtyř hackerů, které si najal, znemožňoval lidem nakupovat v konkurenčních internetových obchodech. Specifickým problémem je pak tzv. fishing, o kterém jste se mohli dozvědět více v Sondách o internetu od Evžena Vaňka v minulém čísle Veřejné správy.

Spam

Mikko Hyppönen upozornil mimo jiné na jeden aspekt, který přispívá k existenci spamu, a to, že i na základě nevyžádaných zpráv lidé nakupují. Například Jeremy Jaynes, který rozesílal přes 20 miliónů zpráv denně, vydělával měsíčně 700 000 dolarů. Spam je přitom často napojen na viry a může se vám stát, že díky trojskému koni bude váš počítač rozesílat zprávy bez vašeho vědomí. Objevily se také servery, jako je například **CheapBulletProof.com**, kde webhostingová společnost umožňuje svým zákazníkům rozesílat hromadné maily a slouží tak často pro obchod se spamem.

Viry v mobilu

Před viry už nejsou uchráněny ani mobilní telefony. Prvním byl virus Cabir, který se dostane do zařízení přes napojení Bluetooth (pomoc při jeho odstranění získáte na adrese **mobile.f-secure.com**). Pokud by vás zajímal další vývoj v této oblasti, nahlédnout můžete na **www.f-secure.com/weblog**. Dejte si však pozor na poplašné zprávy – hoaxy, které se vyskytly i na zmíněné téma. Vyplatí se ověřit si takovou zprávu na **www.hoax.cz**, protože jinak jejím rozesíláním na další adresy potenciálně „ženete vodu na mlýn“ případným spammerům.
A tu radost jim přece nechcete udělat!

IVANA JUNGOVÁ

Sondy
do nitra internetu – XC

Spyware – špinavé praktiky na Internetu

Spyware je program, který se napojuje na operační systém počítače a následně využívá Internetu k odesílání dat z počítače bez vědomí jeho uživatele. Z napadeného počítače jsou odcizována pouze „statistická“ data, jako přehled navštívených stránek či nainstalovaných programů. Tato činnost bývá odůvodňována snahou zjistit potřeby nebo zájmy uživatele a tyto informace využít pro cílenou a samozřejmě nevyžádanou reklamu. Často se spyware používá i pro generování „umělých“ přístupů na určený webový server. Není divu, že tato „činnost“ počítač značně zatěžuje a zpomaluje.
Nikdo však nedokáže zaručit, že informace nebo tato technologie nemůže být zneužita ještě dramatičtějším způsobem.
Proto je většina uživatelů Internetu rozhořčena samotnou existencí a legálností spyware. Důležitým poznatkem je, že spyware se šíří společně s řadou sharewarových programů a jejich autoři o této skutečnosti vědí.
Nejčastěji napadaným operačním systémem jsou Windows.
Přítomnost spyware může vést ke

- stahování a instalaci dalšího škodlivého softwaru bez vědomí uživatele **(backdoory, trojani, viry, „vykrádače hesel“, atd.)**
- změně chování Internet Exploreru – běží pomaleji, odkazuje na jiné stránky, než které požadujeme, mění startovací stránku po zapnutí IE, mění položky v oblíbených, obtěžuje s reklamou atd.
- vyvolání modemového spojení přes draze zpoplatňované telefonní linky (tzv. žluté linky), tuto činnost provádí i speciální program, kterému se obecně říká **dialer**
- zásadnímu zpomalení činnosti počítače

Rozdíl mezi spyware a počítačovým virem

Počítačový virus se sám replikuje a napadá vlastní aktivitou jeden počítač za druhým, často s destruktivními účinky. Spyware na druhé straně nebyl vytvořen za účelem poškození počítače a nešíří se vlastní replikací.

Obrana

Nejlepší obranou proti spyware je nahradit Internet Explorer jiným prohlížečem. Prohlížeče jako Mozilla, Mozilla Firefox (všechny zdarma) nebo Opera jsou z velké části proti této nechtěné příchuti Internetu značně imunní.
Důvody jsou dva:

1. Skutečnost, že Internet Explorer používá naprostá většina uživatelů a tak je spyware zaměřen právě proti IE.
2. U ostatních jmenovaných prohlížečů je na bezpečnost kladen velký důraz. U výše uvedených alternativních prohlížečů neexistuje stav, při kterém by byl spyware do počítače nainstalován bez vědomí uživatele. Většina aktivit u těchto prohlížečů je automaticky zamítnuta bez toho, aby je musel uživatel vůbec řešit. Ve zbytku případů je uživateli zobrazen dialog a je po něm vyžadováno řešení. Proto bylo výše napsáno, že tyto prohlížeče jsou „značně“ imunní, zbytek imunity je už ponechán na uživateli.

Úplný odklon od Internet Exploreru nemusí být vždy schůdný. Některé aplikace (internetové bankovnictví, online redakční systémy, apod.) mohou fungovat právě a pouze jen pod tímto internetovým prohlížečem. Další věcí jsou samozřejmě i osobní preference uživatelů. Pro zachování Internet Exploreru v co možná nejbezpečnější formě je vhodné nainstalovat a udržovat aktuální všechny bezpečnostní „doplňky“ a úroveň zabezpečení nastavit na režim „Vysoká“.

Kde s obranou proti spyware začít?

firefox.czilla.cz
prohlížeč Mozilla Firefox

windowsupdate.microsoft.com
bezpečnostní záplaty, průvodce

Ing. EVŽEN VANĚK
EVANEK Web Design Studio
evanek@evanek.cz